

ВІДГУК

народного артиста України, в.о. професора кафедри оперного співу
Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
БОРКА ІГОРЯ МИКОЛАЙОВИЧА

та кандидата мистецтвознавства, доцента, професора кафедри теорії музики
Київської муніципальної академії музики ім. Р. М. Глієра
ГАРМЕЛЬ ОКСАНИ ВОЛОДИМИРІВНИ

на творчий мистецький проєкт

аспіранта творчої аспірантури кафедри оперного співу
Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
ЛЮ КУО

**«МУЗИЧНИЙ РУХ ЯК ДРАМАТУРГІЧНИЙ ПРИЙОМ
СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ ДОН ЖУАНА В ОДНОЙМЕННІЙ ОПЕРІ
ВОЛЬФГАНГА АМАДЕЯ МОЦАРТА»,**

поданий до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтва
за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»

Актуальність теми творчого мистецького проєкту та обґрунтованість його положень. Центральним об'єктом творчого мистецького проєкту Лю Куо став один з найвідоміших і найоригінальніших художніх образів європейського оперного мистецтва – образ Дон Жуана у творчому баченні генія В. А. Моцарта. Моцартівський оперний шедевр завжди перебуває в актуальному полі виконавської зацікавленості, адже містить у собі невичерпний потенціал для пошуку різноманітних акцентів, ракурсів і смислових підтекстів його інтерпретації. Окремий аспект розгляду образу Дон Жуана, який визначив оригінальність і наукову новизну, запропонований у творчому мистецькому проєкті та його науковому обґрунтуванні Лю Куо.

У центрі наукового обґрунтування – погляд на специфіку драматургічних рішень, обраних В. А. Моцартом для створення образу Дон Жуана, крізь поняття музичного руху і – ширше – крізь рух як фундаментальну філософську категорію. Обраний ракурс допомагає Лю Куо дещо «піднятися» над драматичними колізіями відомого сюжету, над «лінійним» послідовним розглядом його музичного вирішення, і усвідомити головного

героя опери більш цілісно й узагальнено, простежити в його особливостях прояв оригінальних ознак часу, естетики і стилю, а також зрозуміти «позачасовий» вимір образу Дон Жуана. Таке цілісне усвідомлення художнього образу оперного героя є важливим для виконавця – для глибокого занурення у сутність багатогранного образу під час роботи над його сценічною інтерпретацією.

Втіленню поставленої мети сприяє логічно вибудована структура наукового обґрунтування. Розділ 1 роботи присвячено осмисленню теоретичних і практичних аспектів виявлення дефініції музичного руху. У підрозділі 1.1. «Категорія музичного руху в сучасних музикознавчих дослідженнях» думка здобувача рухається від огляду робіт, присвячених метру, ритму й темпу як ознак руху часу у музичному творі (дослідження С. Шипа, Я. Якуб'яка, О. Самойленко, С. Осадчої, Г. Савченко, Хе Веньлі), до залучення робіт, в яких музичний рух усвідомлюється в діалозі з філософією (дослідження Н. Герасимової-Персидської, В. Жаркової, В. Вишинського та ін.). У підрозділі 1.2. окреслено основні проблемні зони взаємодії художньо-естетичних настанов класицизму і оригінальних принципів організації оперних творів В. А. Моцарта в аспекті проявів категорії музичного руху. Тут акцентовано увагу на особливостях музично-театральних опусів композитора «віденського періоду» його творчості та підкреслено, що вони *«презентують індивідуальне розуміння їх автором жанрових орієнтирів, що вільно рухаються і утворюють динамічні жанрові моделі, в яких з небувалою до того логікою єднаються різні смислові шари й драматургічні площини»* (с. 34).

У Розділі 2 обґрунтування представлено погляд на жанрові й драматургічні виміри опери «Дон Жуан» В. А. Моцарта крізь розглянуту категорію музичного руху. У підрозділі 2.1. Лю Куо вірно підкреслює специфіку трактування композитором жанру *drama giocoso* і більш широко розкриває її у підрозділі 2.2., екстраполюючи на драматургічні чинники формування образу Дон Жуана. Тут важливо зазначити, що здобувач, серед інших досліджень, доцільно залучає до розгляду обраної проблематики глибоку роботу данського філософа ХІХ ст. С. К'єркегора «Або-або» (1843),

в якій підкреслено тонкі протиріччя буттєвої сутності образу моцартівського Дон Жуана. Конкретизуючи особливості створення образу Дон Жуана в аспекті категорії руху, Лю Куо детальніше зупиняється на музичному аналізі увертюри, інтродукції (№1), двох сольних номерів головного героя (№12, №17), відзначає специфіку розкриття образу Дон Жуана крізь ансамблеві сцени та сольні номери інших героїв, а також деталізує значення фіналу другої дії опери у загальній концепції твору В. А. Моцарта.

Окремо слід підкреслити «тематичну арку», яку у завершенні Розділу 2 вибудовує Лю Куо між історією і сучасністю опери «Дон Жуан». Здобувач акцентує увагу на оригінальній постановці твору на сцені Львівського Національного Академічного театру опери і балету у 2018 році в режисерському баченні Василя Вовкуна. Це ще раз підкреслює актуальність обраної теми творчого мистецького проєкту, вказує на обізнаність здобувача у динаміці сучасних постановок опери В. А. Моцарта, а також наочно демонструє доцільність запропонованого погляду на відомий твір крізь категорію руху (зокрема, на його сучасну українську сценічну інтерпретацію).

Відповідність публікацій і мистецьких апробацій темі творчого мистецького проєкту. Наукові публікації за темою творчого мистецького проєкту представлені у необхідній кількості — дві одноосібні наукові статті у випусках періодичного наукового видання, що входить до Переліку наукових фахових видань України за спеціальністю 025 Музичне мистецтво (1. Лю Куо. Основні вектори розуміння категорії музичного руху в оперній творчості В. А. Моцарта: стильовий аспект // Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2023. Випуск № 64. Том 1. С. 189-195. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/64-1-26>; 2. Лю Куо. «Дон Жуан» Вольфганга Амадея Моцарта: унікальність оперного амплуа головного героя // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2024. Випуск № 72. Т.2. С.102-107. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-2-14>).

За змістом публікації відповідають темі творчого мистецького проекту і розкривають основні положення його наукового обґрунтування. Апробацію головних наукових ідей творчого мистецького проекту було здійснено у формі доповідей на п'яти міжнародних та одній всеукраїнській наукових конференціях. Загалом, наукове обґрунтування творчого мистецького проекту, публікації та апробаційні доповіді виконані здобувачем із дотриманням академічної доброчесності.

Рівень виконання творчого мистецького проекту.

За темою творчого мистецького проекту презентовано концерт-іспит на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва (28 серпня 2024 року, Київ), в якому було представлено дві арії і три дуети з опери «Дон Жуан» В. А. Моцарта (арії Дон Жуана «Finch'han dal vino» і «Deh vieni alla finestra», дуєт Дон Жуана та Церліни «Là ci darem la mano», дуєти Дон Жуана та Лепорелло «Eh via buffone» і «O statua gentilissima»), а також арія «Nàì gia vinta la causa» з опери «Весілля Фігаро» В. А. Моцарта. В оригінальній виконавській інтерпретації Лю Куо було продемонстроване детальне розуміння багатогранного образу Дон Жуана, яке впевнило у тому, що погляд на драматургічні особливості розгортання цього образу крізь поняття музичного руху сприяє глибокому зануренню у його сутність.

Зацікавленість запропонованим поглядом на образ Дон Жуана в опері В. А. Моцарта спонукає до деяких питань:

1. Ви приділяєте значну увагу аналізу образу Дон Жуана, розкриваєте різні аспекти його сутності, зазначаєте його неординарні риси для свого часу. Концепції яких дослідників чи митців мали найбільший вплив на Вас у процесі цього аналізу?

2. Які вимоги до виконання партії Дон Жуана, що склались у світовій практиці, найбільш рельєфно, на Ваш погляд, виявляють принципи руху як важливої категорії для музичного мистецтва?

Загалом, представлене наукове обґрунтування творчого мистецького проекту вирізняється актуальністю, самостійністю, оригінальністю обраного наукового ракурсу. Поставлена мета і наукові завдання виконані у повній мірі

та узагальнені у змістовних висновках. Висловлені спостереження над особливостями образу Дон Жуана можуть залучатись у роботі з фаху в класі академічного співу в процесі пошуку сучасного осмисленого сценічного втілення оперного героя. Також результати наукового обґрунтування можуть бути використані в окремих навчальних курсах закладів вищої музичної освіти, зокрема, у курсах історії західноєвропейської музики, оперної драматургії, аналізу музичних творів, музичної інтерпретації та ін.

Таким чином, зазначене дозволяє зробити висновок про те, що творча та науково-дослідницька складові творчого мистецького проєкту Лю Куо «Музичний рух як драматургічний прийом створення образу Дон Жуана в однойменній опері Вольфганга Амадея Моцарта» виконані на високому професійному рівні, повністю відповідають вимогам МОН України щодо кваліфікаційного рівня доктора мистецтва. Отже, **Лю Куо заслуговує присудження ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».**

Народний артист України,
в.о. професора кафедри оперного співу
Національної музичної академії України
імені П. І. Чайковського
БОРКО І. М.

Борко І. М.
Підпис *Борко І. М.*
Засвідчую, начальник загального відділу
Національної музичної академії
України імені П. І. Чайковського

Кандидат мистецтвознавства, доцент,
учений секретар, професор кафедри теорії музики
Київської муніципальної
академії музики ім. Р.М. Глієра
ГАРМЕЛЬ О. В.

О. Гармель

Підпис та засвідчую
Гармель О. В.
Сенюкова І. М.